
Zemřel významný orientalista

Zemřel významný orientalista

LIDOVÉ NOVINY

6.2.2009, rubrika: Horizont, strana: 11, autor: Dušan Zbavitel

NEKROLOG

Opozděně došla do Prahy zpráva, že 17. ledna zemřel ve Francii ve věku 81 let český orientalista a světoznámý drávidista prof. PhDr. Kamil Zvelebil. Už při studiu indologie na Karlově univerzitě u profesorů Lesného, Pertolda a Friše v letech 1946-1952 zvládl víceméně jako samouk obtížnou jihoindickou tamilštinu a vědecké a pedagogické činnosti v tomto oboru zasvětil pak celý život.

Od ukončení studia do roku 1970 působil jako vědecký pracovník v Orientálním ústavu ČSAV v Praze, publikoval své první příspěvky k drávidské filologii a překládal do češtiny starotamilskou poezii (například lyrické písně Květy jasmínu a epos Píseň o klenotu) i moderní tamilské a malajálamské romány (Šivašankara Pillai, Pottekat aj.). Už v té době přednášel nejen na pražské filozofické fakultě, kde si vychoval pokračovatele ve svém oboru, ale také jako hostující profesor na universitách v Chicagu (1965-1966) a Heidelbergu (1967-1968). Po sovětském vpádu do Československa opustil i s rodinou vlast a působil potom až do svého penzionování v roce 1992 na univerzitách v Chicagu, Paříži, Leidenu a Utrechtu. Zbytek života prožil v jižní Francii. Vedle četných návštěv jižní Indie, kde prováděl také pionýrský terénní výzkum mezi Ilury, byl zván k přednáškám po celém světě, mimo jiné i díky širokému záběru své vědecké a popularizační činnosti od tamilské lingvistiky a literatury až po drávidskou komparativní filologii, tamilský folklor a hinduismus. Od počátku devadesátých let mohli jeho občasné přednášky navštěvovat i posluchači pražské filozofické fakulty, kterou několikrát navštívil, než mu v dalších cestách zabránila těžká choroba.

Do historie světové drávidistiky se Zvelebil zapsal natrvalo řadou objevných monografií a vědeckých statí, z nichž je třeba uvést především Dějiny tamilské literatury, zařazené do standardní série A History of Indian Literature (1974), Komparativní drávidskou fonologii (1970) a Muruganův úsměv (1973) s autoritativním popisem nejstarších tamilských textů. Do svého odchodu z vlasti se podílel autorsky také na několika kolektivních dílech českých indologů (Indie zblízka, 1960, Boží, bráhmani, lidé, 1964, Slovník spisovatelů Asie a Afriky, 1967 aj.) a hojně přispíval původními statěmi i překlady do nejrůznějších časopisů. V roce 2002 pak vydal v nakladatelství Argo pod názvem Modré hory etnografickou studii o jihoindickém kmeni obývajícím pohoří Nilgiri. Jeho bibliografie knih, článků a překladů obsahuje přes pět set položek.

Jeho bohaté celoživotní dílo bude mít vždy své pevné místo ve světově poměrně málo pěstovaném, ale významném vědním oboru, spjatém s osobitou jihoindickou kulturou.